

Giacomo Puccini
TOSCA

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

Teatr Wielki
w Łodzi

dyrektor naczelny
Wojciech Nowicki

dyrektor artystyczny
Waldemar Zawodziński

libretto: Giuseppe Giacosa i Luigi Illica
wg Victoriena Sardou

opera w 3 aktach
prapremiera 14 stycznia 1900, Rzym

premiera 27 października 2012
oryginalna wersja językowa z napisami w języku polskim

streszczenie libretta

Jadwiga Pietraszkiewicz – Tosca,
Teatr Wielki w Łodzi, 1968

Zbigniew Studler – Scarpia, Maria Foltyn – Tosca,
Teatr Wielki w Łodzi, 1968

■ Akt I

Do rzymskiego kościoła Św. Andrzeja wbiega więzień zbiegły z zamku Świętego Anioła. To Cesare Angelotti, były konsul Rzeczypospolitej, skazany na śmierć za udział w spisku przeciwko tyranii rządzącej krajem. W tym właśnie kościele jego siostra, markiza Attavanti, zostawiła klucz do kaplicy oraz przebranie mające dopomóc Angelottiemu w ucieczce. W kościele, młody malarz Mario Cavaradossi pracuje nad rozpoczętym już portretem Marii Magdaleny. Serce artysty wypełnia radość tworzenia i miłość do słynnej operowej primadonny – Florii Toski, oba uczucia splatają się w fascynującą harmonię (aria *Recondita armonia*).

W artyście malującym obraz świętej Angelotti rozpoznaje swego przyjaciela. Mario obiecuje dopomóc mu w ucieczce. W tym właśnie momencie przybywa do kościoła ukochana Cavaradossiego. Zamknięte drzwi kaplicy i dobiegające spoza nich głosy, budzą w jej sercu podejrzenia, że Mario ją zdradza. Niepokój wzrasta, gdy w twarzy malowanej świętej Tosca rozpoznaje rysy markizy Attavanti i jej piękne, niebieskie oczy! Malarz czuymi słowami uspokaja kochankę (duet *Ah! Quegli occhi*) i aby nie wyjawiać przed nią tajemnicy zbiegłego więźnia, pod pozorem pilnej pracy wyprawia ją z kościoła.

Do kościoła, w pościgu za zbiegłym więźniem, przybywa groźny prefekt rzymskiej policji, baron Scarpia. Spostrzega otwarte wejście do kaplicy i zdumiewające podobieństwo postaci z obrazu do markizy Attavanti. Znajduje też wachlarz z herbami arystokratki. Wskazuje te szczegóły Tosce, którą podejrzenia zdrady ponownie przywiodły do kościoła. Scarpia liczy, że artystka wiedzona zazdrością, doprowadzi go do kryjówki więźnia. Nie zawodzi się w swych przewidywaniach: śpiewaczka nie wie, że Attavanti jest siostrą zbiegłego Angelottiego, i że to ona właśnie ułatwiła mu ucieczkę z więzienia. Baron nie posiada się z radości: oto los dał mu w ręce broń, dzięki której być może uda mu się odnieść aż dwa zwycięstwa: pochwyć więźnia i... zdobyć Toskę.

Kościół wypełnia się tłumem wiernych, a na tle ich śpiewu Scarpia snuje swe okrutne plany (monolog *Tre Sirri, una carozza*).

Akt II

W swym mieszkaniu, w Pałacu Farnese, Scarpia zasiada do kolacji. Agent policyjny Spoletta, donosi, że nie udało się odnaleźć zbiega w willi Cavaradossiego, ale w zamian aresztowano samego malarza. Podczas wstępnego przesłuchania Mario zaprzecza, jakoby wiedział coś o miejscu ukrycia Angelottiego. Scarpia każe go torturować. Przybywa Tosca i słysząc jęki męczonogo kochanka, zdradza zbiega. Żandarm Sciarrone wbiega z wieścią, że Napoleon rozgromił Austriaków. Słyszając to Cavaradossi, mimo że z trudem może ustać na nogach po przebytych cierpieniach, zrywa się i intonuje hymn na cześć wolności – tym samym wydając na siebie wyrok śmierci. Teraz rozpoczyna się między Scarpia i Toscą targ o jego życie. Primadonna gotowa jest zapłacić każdą sumę – nie tego jednak żąda Scarpia. W zamian za uwolnienie malarza, Tosca musi być całkowicie uległa jego żądaniom: piękne kobiety za życie kochanków nie płacą pieniędzmi... Złamana Tosca przyjmuje warunki oprawcy. Scarpia wyjaśnia, że ze względu na potrzebę zachowania tajemnicy egzekucja Maria musi się odbyć, ale... tylko pozornie. W obecności śpiewaczki wydaje Spoletcie odpowiednie polecenie, dodając jednak znacząco: „podobnie jak to było z hrabią Palmieri”. Tosca żąda jeszcze żelaznego listu dla dwóch osób, zezwalającego na przekroczenie granicy. Scarpia spełnia żądanie, kiedy jednak triumfujący zbliża się do swej ofiary, ta, wiedzioną nienawiścią i obrzydzeniem, przebija go pochwyconym ze stołu nożem.

Akt III

Dźwięki dzwonów zwiastują świt. Słychać chłopców, śpiewających smutną piosnkę o nieodwzajemnionej miłości. Cavaradossi zostaje wyprowadzony z celi na taras Zamku Św. Anioła – niebawem ma nastąpić egzekucja. Nieszczęśliwy skazaniec prosi więziennego dozorcę o ostatnią łaskę – by mógł napisać krótki list do ukochanej. Raz jeszcze staje przed oczami Maria piękno jego młodego i szczęśliwego życia i słodki obraz ukochanej Toski (aria *E lucevan le stelle*). Ale oto nieoczekiwanie pojawia się w więzieniu sama Tosca, zwiastując rychłe ocalenie. Radośnie witają oboje blask jutrzeńki, jako symbol bliskiej już wolności. Zbliża się pluton egzekucyjny, pada salwa. Gdy żołnierze odchodzą, Tosca wzywa Maria, by wstał. Niestety, Scarpia nawet po śmierci oszukał Toskę. Egzekucja Cavaradossiego, która według jego zapewnień miała być fałszywa, okazała się prawdziwa: Tosca w ramionach trzyma trupa. Na szalejącą z bólu i rozpacz śpiewaczkę rzuca się straż, odkryto bowiem zabójstwo Scarpia. Tosca wyrzywa się i z murów Zamku Św. Anioła rzuca w przepaść, przeklinając kata.

Teresa Wojtaszek-Kubiak – Tosca, Tadeusz Kopacki – Cavaradossi, Teatr Wielki w Łodzi, 1968

na podstawie
„Przewodnika operowego”
Józefa Kańskiego, PWM

realizatorzy

kierownictwo muzyczne	TADEUSZ KOZŁOWSKI
reżyseria, inscenizacja	JANINA NIESOBSKA, WALDEMAR ZAWODZIŃSKI
scenografia	WALDEMAR ZAWODZIŃSKI
kostiumy	MARIA BALCEREK
przygotowanie chórów	WALDEMAR SUTRYK
współpraca muzyczna	MICHAŁ KOCIMSKI
asystenci reżysera	WALDEMAR STAŃCZUK, MARIA SZCZUCKA
inspicjenci	ZBIGNIEW PAWEŁCZYK, ANDRZEJ KOWALIK

obsada

Floria Tosca	MONIKA CICHOCKA, KATARZYNA HOŁYSZ, EWA VESIN
Mario Cavaradossi	SYLWESTER KOSTECKI, TOMASZ KUK, DOMINIK SUTOWICZ
Baron Scarpia	PIOTR HALICKI, STANISŁAW KIERNER, ADAM SZERSZEŃ
Cesare Angelotti	PATRYK RYMANOWSKI, ROBERT ULATOWSKI
Zakrystian	ZENON KOWALSKI, GRZEGORZ SZOSTAK
Spoletta	MIROŚŁAW NIEWIADOMSKI, DOMINIK SUTOWICZ
Sciarrone	ANDRZEJ KOSTRZEWSKI, PRZEMYSŁAW REZNER
Strażnik	ZBIGNIEW KUŹNIK, ANDRZEJ STANIEWSKI
Chłopcy	ALEKSANDER BOROŚ, MATEUSZ GRZEGORCZYK

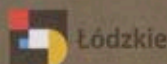
CHÓR, BALET I ORKIESTRA TEATRU WIELKIEGO W ŁODZI
CHÓR DZIECIĘCY TEATRU WIELKIEGO W ŁODZI

dyrygent Tadeusz Kozłowski

Zdjęcie na okładce – Jola Lipka
Zdjęcia z pierwszej realizacji TOSKI w Teatrze Wielkim w Łodzi – Franciszek Myszkowski

Wydawca: Teatr Wielki w Łodzi, oddano do druku: 18.10.2012

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

RAD. O
ŁÓDZ
99,2 MHz

TVP ŁÓDŹ

H. SKRZYDLEWSKA
1100 ŚW. ANTONI

